

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacției
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	„FOAIA DIECESANĂ“
„ „ „ „ pe 1/2 an 5 „	le cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor.	ară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
„ România și străinătate pe an 14 trane	de aci în sus 10 coroane	ADMINISTRAȚIA
„ „ „ „ pe „ an 7 „		Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Când s'a întemeiat orașul Caransebeș și ce știm din trecutul lui?

(Continuare)

Episcopia Caransebeșului

În scaunul episcopesc devenit vacant în urma morții episcopului Damianiciu a dorit să ajungă Isaia *Antunovicu*, care încă dela anul 1731 a stat în fruntea diecesei aradane. A și fost numit episcop al Caransebeșului, căci Engels-höfen, general și baron în luna lui Mai 1742 raportează consiliului de resbel aulic, că episcopul Antunovicu al Aradului și al Caransebeșului s'a introdus în oficiul său prin direcțiunea camerală din Vêrșeț. Însă metropolitul de atunci Arsenie Ioanovicu de *Șacabent* n'a voit să'l recunoască și i-a denegat binecuvântarea din motivul, că *Antunovicu* s'a adresat deadreptul la curte pentru a-i-se conferi episcopia trecând cu vedere pe patriarch, care avea dreptul de recomandare. După multă stăruință din partea comisarilor guverniali în congresul din 1744 în fine a cedat metropolitul și l'a recunoscut; dar a declarat, că o face aceasta numai din preaumilită supunere față de Maiestatea Sa și având în vedere, că episcopul *Antunovicu* și-a recunoscut greșala sa. Antunovicu în decurs de 7 ani a fost și episcop al Aradului și al Caransebeșului. Antunovicu la anul 1748 a fost ales metropolit și a și fost întărit în 11 Novembre din acelaș an, dar n'a avut fericirea a și ocupa scaunul onorific, căci mergând la Viena, pentru a-și depune omagiile sale și pentru a mulțami imperătesei Maria Terezia, a murit în Viena.

Lui Antunovicu a urmat în scaun Ioan *Georgevicu* la anul 1749. Episcopul *Georgevicu* a mutat reședința dela Caransebeș la Vêrșeț. Spre acest scop a zidit acolo reședința episcopescă pe un loc cumpărat încă la anul 1750.

Clădirea s'a început în 8/20 Mai 1757 și s'a terminat în anul 1759.

În acest an credem noi, că s'a mutat episcopul la Vêrșeț. În August al acelui an însă a fost încă în Caransebeș, căci după cum am arătat la locul său — el a așezat în prestolul bisericii Sftului George de aici peatra comemorativă.

Noi credem, că după acest act solemn în scurt timp s'a mutat dela Sebeș.

Însă reședința cea veche a episcopilor cu o moară și cu 24 de jugere de pământ s'a administrat mai departe în numele episcopului și una din cele 2 biserici din Caransebeș, totdeuna s'a numit »*biserică catedrală*«. ¹

Episcopii și de aci înainte petreceau din când în când în reședința din Caransebeș cu ocaziunea visitațiunilor canonice prin vasta lor diecesă.

Când s'a zidit reședința veche nu știm pozitiv.

Ea a stat unde azi e stabilimentul societății comerciale „Severineana“. ²

Când după reînființarea episcopiei vechi a Caransebeșului sub episcopul de pie memorie Ioan Popasu, primul episcop român după reînființare, cursurile teologice s'au mutat dela Vêrșeț la Caransebeș, aceste cursuri s'au așezat în edificiul vechii reședințe; iar după-ce în anul 1876 s'au deschis și cursurile regulate de pedagogie, și aceste s'au așezat aci.

Moara episcopescă se află sub Nr. 171 în strada Ovid, strada ce duce la cimiteriul nostru și de aci cătră comuna Zărvești, pe acel teren, care — după cum am spus la alt loc — cu întregul teren începând dela biserica S. George

¹ Vezi Pesty Frigyes: A Szörényi bñnság... története Tom. I. pag. 211.

² Când în anul 1899 s'a demolat reședința veche am avut ocaziunea să constatăm, că reședința a ars de trei ori, deoarece am aflat 3 straturi de arșătură, urmele incendiului. Putem da cu socoteala, că va fi ars la 1738, și la 1788.

și până la biserica S. Ioan forma averea mănăstirei situate pe țărmul cel stâng al Ierugei (în trecut »apa monachilor«. Moara are 2 turbine și e foarte frecventată de poporul din oraș și dimprejur.

Cele 24 jughere de pământ se află spre sud de Caransebeș în depărtare de 2 kilometri, spre răsărit dela șoseaua, ce duce către comuna Buchin, la așa numită „Balta sărată“. Pământul azi e supus agriculturii. În trecut mai de mult era plantat cu pomi frumoși, sub cari curgea apă acrie-sărată, după cum ne relatează F. Griselini la pag. 107. v. II. al istoriei Bănățului,³ unde acest ager observator ne spune următoarele:

»Bei meinem Aufenthalte in Karansebes, habe ich zu „Baldaserrata“ (adecă »Balta sărată“) welcher schön gelegene Ort nicht weit von dieser Stadt entfernt und dem dasigen raizischen Bischofe zugehörig ist, im tiefen Schatten von Fruchtbäumen einen Sauerling besucht; da mir aber um Versuche anzustellen, jedes Erforderniss fehlte, so musste ich es damit bewenden lassen, dass ich in vollen Zügen sein klares, kristallhelles Wasser trank. Er liess auf der Zunge einen säuerlichten, etwas bitteren Geschmack zurück, der aber nur wenige Augenblicke anhielt, adecă:

„Cu ocaziunea petrecerii mele în Caransebeș, la Balta sărată, care loc frumos situat nu e departe de acest oraș și e proprietatea episcopului de aci, în umbra pomilor am cercetat un izvor cu apă acră; dar lipsindu-mi cele trebuincioase pentru a-o examina, m'au îndestulit cu aceea, că am beut apa cea limpede ca cristalul. Apa a lasat pe limbă gust acriu-amar, care însă nu dura decât câteva clipe.“⁴

Leccióni din Religieune

10. Vinderea lui Iosif

Ținta (generală)

Despre un fiu al lui Israil cu numele Iosif.

I—II

Cine era Israil? Fiul lui Isac. Israil avea 12 fi. Unul era încă copil mic, Iosif era un ténér de vîo 17 ani, ér' ceilalți erau mai bătrâni.

³ F. Griselini „Versuch einer politischen und natürlichen Geschichte des Temesvárer Banats . . .“ Wien 1780.

⁴ Precum ne-a enarat generalul de pie memorie Traian Doda, înca la anul 1838 era pe colina dela „Balta sărată“ grădină cu pomi și în grădină era o ospătărie, unde mai vîrtos în duminici și la sêrbători mergea multime de popor pentru a se petrece și pentru a bea apa cea acră. Grădina aceasta episcopoească era locul de excursiune al Sebeșenilor. Dar după vederea noastră — nu numai pentru a se petrece cercetau Sebeșenii acest loc, ci credem, că ei au atribuit apei și putere vindecătoare, mai vîrtos avînd în vedere, că locul era proprietatea episcopului. Apa aceasta se vede, că a fost cunoscută locuitorilor din timpurile cele mai vechi, căci se face amintire despre ea la 1561 într'un raport făcut regelui Ioan II. despre reambularea otarelor comunei Buchin (Bukiny), posesiunea familiei Fiath, (deinde revertitur iterum ad Septemtrionem similiter eundo per quandam venam caditque in quendam parvum lacum qui [vocatur] „Baltha Zarata“ adecă: . . . de aici se întoarce otarul iarăși către nord asemenea trecând peste o vînă mică și cade într'un lac mic, care se numesce „Baltha Zarata“.

Ținta 1. specială: Să vedem mai înainte cum au urit cei dece frați pe Iosif.

I—II. De ce îl vor fi urit? Tatăl îl avea pe Iosif mai în drag decât pe ceilalți. Apoi Israil i-a mai făcut lui Iosif o haină pistrîță, lungă și cu mâneci (pe când ceilalți frați ai săi ca păstori purtau haină de lână scurtă și fără mâneci). Le plăcea acesta fraților? (Și mai mult au urit pe Iosif; Iosif e fălos, mândru și inchipuit.)

Apręțiere.

De ce au urit frații pe Iosif? (Iubirea lui Israil, haina pistrîță, mândria.) Era acesta bine? Frații lui Iosif erau mai bătrâni și nu trebuiau să se mînie, ei însă erau invidioși. Dar nici Iosif nu era de tot bun? Era inchipuit și mândru. Și nici tatăl (Israil)? Era nedrept, căci trebuia să-și iubească copiii de o potrivă.

După aceste nu puteau urma lucruri bune: ómeni mînioși, invidioși și un copil inchipuit și mândru într-o casă! . . .

Ținta 2. specială: Cum cei dece frați au făcut ceva rău lui Iosif.

I—II. Ne putem noi mira de aceasta? (Nu; ura, mânia, înainte vorbe rele, apoi fapte rele.) Însă acesta nu se putea întempla așa ușor, pentru că Iosif stetea tot acasă în cort lângă tatăl său și tatăl păzia pe iubitul său fiu de tot răul. Totuși odată n'a fost tatăl cu Iosif. Ascultați numai! Frații lui Iosif păseau oile în câmp, pe lângă locul ce se cheama Sichem; și a ăis Israil lui Iosif: „Mergi și veđi, cum se află frații tăi și oile, și-mi spune!“ Și Iosif s'a dus.

Frații l-au veđut din departe. Ce-și vor fi gîndit ei? (Acum putem pedepsi pe fratele nostru care se face fălos cu haina sa pistrîță.) O, ei se gîndeau la ceva și mai rău. Ei s'au vorbit între dênșii: „Ela-l, acum să-l omorim.“ (Cum? De ce?) Acum v'au spăriet și vè temeđi, că lui Iosif i se va întempla un mare rău. Dar óre toți frații se fie fost de o potrivă de răi? Cel mai bătrîn (Rubin) era mai bun. El a ăis către ceilalți frați: „Să nu vêrsați sânge, ci aruncați-l într'o grópă“. Acesta însă era și mai rău. Grópile, ce erau pe acolo erau fântâni, în cari se aduna apa de plouă. (Încercare, fónce.) Rubin însă seia, că în grópă aceea nu-i apă. Așadară? El voia să scótă mai târziu pe Iosif din grópă și să-i ducă acasă. Sfatul lui Rubin a plăcut celorlalți frați.

Reasumare. Povesteste: Ce a ăis Israil către Iosif? Cum s'au sfătuit frații?

Acum sosese Iosif la frații săi; ce pătеше el aci? Frații îl bat, îl împing, îl injură. (De ce? Mânia!) Și Iosif? (Frică, strigăte, plăus, rugăminte.) Frații? (Nu ascultă: jos cu el în grópă!) Așa ajunge Iosif în grópă afundă și întunecósă, plînge și suspină, așa, că fiului i-ar fi fost milă de el, — numai fraților nu; ei se aședă liniștiți lângă grópă și mánăncă. De ce așa de liniștiți? Lor nu li-i milă, ei se bucură de fapta lor.

De odată însă ei au veđut nisce neguțetori venind cu cămilele lor încărcate cu multe lucruri scumpe și

mergând spre *Egipt* (Harta!) Atunci le-a venit ceva în gând fraților: să vindă pe Iosif neguțetorilor. (Explicări: negoțul de sclavi, sclavii și sôrtea lor). De ce li s'a părut fraților mai bun acest plan? Iosif nu e omorît și totuși nu e aci cu ei... Și ce au făcut ei acum? (O funie jos în grópă, Iosif e scos din grópă — ântâiu se bucură, apoi ér' se întristéză — îl duc la neguțetori, se tocimesc. 20 de arginți. Iosif e legat pe o cămilă, strigă, se vaetă, neguțetorii îl duc prin căldură mare, flămând, setos.) Și neguțetorii l-au dus pe Iosif în *Egipt*, ér' frații își pásceau turmele fără nici o grijă.

Reasumare. Povesteste: Cum a fost aruncat Iosif într'o grópă? Cum a fost vindut?

Acum însă ce vor spune frații, când îi va întreba tatăl lor *Israil* despre Iosif? Acésta se înțelege nu era lucru ușor, de aceea frații s'au sfătuit între oaltă să spună lui *Israil*, că o fêră sêlbatecă (lup, leu...) a sfâșiat pe Iosif. Și tocmai atunci vedură haina pistriță a lui Iosif ruptă și aruncată pe jos de când îl desbrăcaseră. Atunci le-a dat lor ceva în gând: să jungheie un ied, să ungă cu sânge haina pistriță a lui Iosif și s'o trimită lui *Israil* și să dică: „*Am aflat acésta, veđi de este haina fiului têu, ori nu*“. Ce diceți voi la acésta? Nu era acesta lucru cuminte? Cuminte da, însă réu, — era o minciună. Ei însă totuș au făcut așa și s'a întemptat tocmai cum și-au gândit ei. Când a vedut *Israil* haina ruptă și mânjită cu sânge, s'a spăimântat și a đis: „*Haina fiului meu este, fêră rea l-a mâncat*“. Și a plâns *Israil* pe fiul sêu đile multe. Acum se înțelege, au vedut frații ce réu au făcut dar adevêrul nu voiau sê-l spună (De ce?) Voiau însă să mângăe pe tatăl lor. (Ce vor fi đis? Nu te mai tânguică și așa nu poți schimba nimica.) Tatăl lor însă nu voia să se mângăe, ci a đis: „*Mê voiu cobori la fiul meu plângend*“. (Explicare!) Așa era tênguire și nenorocire în casa lui *Israil*, tênguire și nenorocire la Iosif (De ce? Descrierea stării triste a lui Iosif, gândurile lui pe cale.)

Reasumare. Povesteste: Ce au spus frații lui *Israil*?

Recapitulare. Cum au trăit fiii lui *Israil*? Cum au vindut cei đece frați pe Iosif?

Aprețiere.

Cine e vina tânguiriilor și a nenorocirilor? Frații coi rîi. Spuneți faptele rele ale fraților. (Numai unul e mai bun? Rubin. De ce?) Mai ântâiu au voit frații să omóre pe Iosif, apoi l-au aruncat într'o grópă, ca să péră acolo. La urmă însă totuși îl lasă în vieță și îl vind. Acésta e tot așa de réu, ca și când l-ar fi omorît. De ce? Iosif a devenit un sclav pe care stăpânul sêu putea sê-l bată și sê-l omóre. Însă fapta cea mai rea nu mi-ați spus-o! Ei au înșelat pe tatăl lor și au mințit, și i-au făcut necaz așa de mare încât era aprópe să móră...

III

Ce au voit pécătoșii frați să facă cu Iosif, când au vedut, că vine la ei în *Sichem*? Sê-l ucidă. Și în

inima lor l-au și ucis; cum așa? (cf. Avram și Isac). Ce au făcut ei în faptă lui Iosif? L-au prins, l-au desbrăcat cu sila (póte cu bătai) de haina pistriță; l-au aruncat în cisternă, ca să móră chinuit de fóme și sete; l-au vindut selav... cu alte vorbe: *i-au strical în privința corpului*.

Ce sciți despre suferințele sufletesci ale lui Iosif în cisternă, pe drum cătră *Egipt*...? Plângere, întristare, durerea inimii... Deci frații *au strical lui Iosif și în privința sufletului*.

Tóte aceste rele — stricarea în privința trupului și a sufletului — ce le-au făcut frații cu Iosif, sunt tot atâta ca și când l-ar fi ucis; intru cât?...

Tot acésta se póte dice despre frați și cu privire la tatăl lor *Israil*. (Sê se arête).

Deci de ce trebuie să ucêrim noi, ca nu cumva să ne asemênăm cu frații lui Iosif?

IV

Sê nu ucidem sêu să vătêmăm pe aprópele, în privința sufletului sêu a trupului (Porunca VI).

V

Când stricăm aprópelui în privința corpului? Dacă îl batem, rânim, omorim și peste tot dacă nu grijim de sănătatea și vieța lui. Când ucidem sêu vătêmăm pe aprópele în privința sufletului? Dacă-l îndemnăm să pécătuescă... Ce deosebire este între frații și surorile, cari se uresc unii pe alții și între rații lui Iosif? Aprópe nimica, pentrucă din acésta ură se pot nasce cele mai rele fapte.

Ați putea voi să mângăeți pe sârmanul Iosif ajuns în atâtea necazuri cu vr'o dicere ce o cunósceți? „*Încredințéză Domnului calea ta*...“ Va fi cunoscut și Iosif vr'o istorióră, pe care o cunósceți și voi, și care l-ar fi putut mângăia în necazurile lui? (Istoriórele despre Avram).

Dacă unul dintre voi ar fi întrebat pe Iosif, cum de a ajuns el să fie vindut neguțetorilor, — ce ar fi povestit el...?

Am raportat în numărul precedent cu regrete, că sêptămâna trecută au încetat din vieță, trecend la cele vecinice două matroane venerabile din orașul nostru, și adecă, Doamna *Maria de Iacobich*, veduvă după maiorul și cavalerul *Iacobich*, și Doamna *Anca Marin*, veduvă după căpitanul *Iancu Marin*; cea dintâiu în etate de 85, cea din urmă în etate de 84 de ani.

Nu putem, ca să nu ne aducem amînțe încă odată de în Domnul repositatele, căci cel puțin în orașul nostru defunctele au fost așa-zicend ultimele dintre acele matroane, vrednice de laudă, cari de și eșite din familii de ofiçieri grâniceresci mai inferiori ori chiar din familii simple de grâniceri prin virtuțile lor femenine au sciut să întemeieze familii vêzute și cunóscute în cer-

curi largi, femei cari cu siguranță de furnică au știut nu numai să păstreze averile moștenite dela strămoși, ci chiar le-au mai înmulțit; cari soților erau soții credincioase, filor mame bune în timp de pace încălzindu-le caminul casnic cu căldura iubirei de soție și de mamă, iar în timp de război petrecându-i în spirit cu rugăcimele și cu lacrimile lor pe câmpiile udate de sânge. Escelentele noastre școli militare din graniță au contribuit mult la aceea, că din șirul grănicerilor noștri au eșit un număr mare de ofițeri superiori, cei mai mulți capacitați în știința militară și viteji pe câmpul de luptă, dar putem zice, că meritul cel mai mare în privința aceasta revine acestor Venerabile femei. Lor este a se mulțami — mai mult decât școlii — că steagurile armatei noastre au învins și tot lor avem să mulțămim, că toți ofițerii noștri și cei mai înalți în rang au rămas până la moarte, credincioși neamului, din care au eșit. Aceste merite să ne aducem aminte cu pietate. Și în Domnul adormitele au dat armatei și neamului bărbați distinși.

Dl. colonel cavaler de *Iacobich* este fiul Venerabilei Doamne Maria *Iacobich*, iar repozata în Domnul Doamna Anca *Marin*, a dat armatei și neamului pe Dl. colonel Nicolae *Marin* pe Dl. maior Iosif *Marin* din artileria României, apoi pe Dl. Aurel *Marin* de aici, unul dintre cei mai activi și mai conștiențioși ofițeri la instituțiile noastre.

Înmormântarea Doamnei *Iacobich* s'a făcut Joi în 3 Martie c. n. prin preotul local George Buru executând cântările funebrele corul elevilor dela institutul nostru teologic și pedagogic; iar Doamna Anca *Marin* s'a depus în mormânt Duminecă în 6. Martie c. n. prin parohul Ioan Stoian, asistat de P. P. George Buru și George Petrescu. Cântările le-au executat alternativ corul miest al reuniunii române de cântări și corul teologilor și al pedagogilor.

Fie că astfel de femei, să afle urmașe multe în viitori.

Fie-le țărâna ușoară!

X.

Varietăți

Convocări. P. T. membrii ordinari, fondatori și ajutători ai despărțământului învățătoresc din tractul protopresbiteral gr. or. al *Lugojului* sunt prin aceasta invitați a participa la prima adunare de despărțământ din anul administrativ 1904, care se va ținea *Luni în 8/21 Martie* c. în școala populară gr. or. română din comuna *Silha*, pe lângă următoarea *ordine de zi*: Ședința primă. 1. Deschiderea adunării. 2. Constatarea membrilor prezenți. 3. Citirea circulariului comitetului central. 4. Constituirea despărțământului. 5. Alegerea comisiunilor pentru elaborarea temelor statorite de comitetul central. 6. „*Conjugarea verbelor în cele trei timpuri principale*“, prelegere practică din limba română ținută de membrul Ioan Stan, învățător în *Silha*. 7. „*Femea ca învățătoare*“, disertație ținută de Iuliana

Iovescu, învățătoare în *Lugoj*. 8. „*Buna înțelegere dintre preot și învățător*“, disertație ținută de membrul Constantin Lăuba, învățător în *Lugoj*. Ședința a doua. 9. „*Două abecedare românești de prin anii 1850*“, disertație de membrul G. Joandrea, învățător în *Lugoj*. 10. Prelegere practică din *stupăril*, ținută de membrul Ioan Stan învățător în *Silha*. 11. Raport despre cassă. 12. Raport despre bibliotecă. 13. Propuneri și curenții. 14. Începerea adunării. NB. Călătoria în comuna *Silha* se va face dela gara *Lugoj* cu trenul de 9 oare a. m. *Lugoj*. 22 Februarie st. v. 1904. Dr. George Popoviciu president. George Joandrea not. desp.

Adunarea despărțământului Buziaș a Reuniunii învățătorilor convocată prin președintele despărțământului P. O. D. Protopresbiter Ioan Popa pe Joi 4 Martie st. v. la 11 oare a. m. în localitatea școlii gr. or. rom. din Buziaș cu pertractarea obiectelor espuse în circularul comitetului Reuniunii din 28 Septembrie 1903 Nr. 21 și cu ținerea unei disertații de către comisarul școlarii tractual dl. Ioan Marcu.

Mulțămită publică. „*Dunăreana*“ institut de credit și economii din Cuvin a binevoit a dărui pe seama fondului de ajutorare „*Ioan Popasu*“ suma de 50 cor. Ne exprimăm și pe calea aceasta cele mai sincere mulțămiri. Dr. Iosif Olariu președinte. Dr. George Dragomir cassariu.

Severineana. Joi în 10 Martie a. c. la 11 oare a. m. s'a ținut sub presiul dlui *Ilie Curescu* adunarea generală a societății comerciale „*Severineana*“. Prezenți au fost 31 de acționarii reprezentând un capital de 24.000 cor. S'a constatat un venit curat de 13.598.66 cor. din care se votează dividende 8%, iar restul se împarte la fondul de reserva, tantieme, remunerațiuni, pentru scopuri de binefacere etc. În direcțiune s'au ales 3-nii: *Ilie Curescu*, *Aurel Marin*, *Ioan Nemoian*, *Nicolae Jumanca*, *George Trica*, *Ioan Mihaiu*, *Ioan Stoian*, *Paul Pop*, *Petru Borșun*; în comitetul de supraveghiere s'au ales un membru dl. *Nicolae Marin*.

Dare de samă și mulțămită publică. *Colecta XI prin Dl. Ilie Trăilă.* Tot pentru edificânda capelă la „*Piatra scrisă*“ au mai intrat la epitropia protopresbiterală gr. or. rom. din Caransebeș în urma apelului dat de Domnul protopop Andreu Ghidiu următoarele contribuiri benevole și anume dela Oraviciiana societate pe acții 20 cor. *Ilie Trăilă* avocat 3 cor. Dr. Ioan Nedelcu 2 cor. *Alexandru Popoviciu* paroh 2 cor. Dr. *Mihaiu Grosșan* avocat 2 cor. Dr. *Ioan Mărguica* medic 2 cor. *George Dragoescu* învățătoriu 1 cor. *Ioan Țieran* librariu 1 cor. *George Jian* învățătoriu 1 cor. Toți din Oravița-montană. *Ioan Petroviciu* paroh gr. or. în *Ciclova-română* 2 cor. *Toma Stanca* neguțătoriu din *Cacova* 2 cor. *Vasilie Leza* comerciant *Tievaniu-mare* 2 cor. Peste tot 40 coroane. Primească bunii donatori călduroasa noastră mulțămită. Înduratul și bunul Dumnezeu să le răsplătească cu darurile sale cele bogate. Pentru epitropia protopresbiterală: *Andrei Ghidiu* protopresbiter *Ioan Stoian* cassariu.

Dela Comunitatea de avere. *Președintele comunității de avere, d-l Ilie Curescu, a adresat cu datul de 3 Martie a. c. Oficiilor comunale grăniceresci următoarele:* Este în de obște cunoscut, că majoritatea absolută a împăduriților Comunități de avere a fostului regiment confinar romano banatic Nr. XIII se ocupă cu agricultura, cu prăsirea vitelor și cu pomăritul. Dela cultivarea rațională a pământului, dela starea și îngrijirea moșiilor și a vitelor atîrnă bunăstarea materială a familiilor împăduriților. Nu se poate nega progres și înaintare și pe acest teren față cu trecutul. Dar suntem încă depărte de a putea ținea concurență cu alte popoare înaintate în cultură. Unicul mijloc pentru ajungerea scopului indicat sunt *școalele de agronomie*, în care fiii împăduriților pot să-și agonisească cunoștințele indispensabile din agronomie, pomărit și creștere rațională a vitelor. Comunitatea de avere a creat mai de mult 10 stipendii de câte 300 K. pentru acei tineri, cari doresc a se pregăti la școala agronomică de lângă Lugoj pentru agronomie. Cu ajutoarele acestea, care se distribuiesc în fie-care an, pot fiii împăduriților, fără a mai avea multe spese, să absolveze școala numită, ca apoi prin îngrijirea rațională a moșioarelor lor să-și creeze o poziție socială mai plăcută, în urma căreia mai ușor vor putea să treacă prin necazurile vieții. Cursul studiilor la școala numită durează 2 ani. Preferiți sunt aceia, cari au satisfăcut deobligămintelor serviciului militar și care sunt fii d'ei împăduriților Comunității de avere. Cuprinsul acestor șire Onoratul oficiu comunal este rugat a-l publica în comună îndemnând p'aceia, cari doresc să cerceteze și să absolveze școala de agronomie de stat de lângă Lugoj, a se presenta în persoană la Comunitatea de avere Joi în 31 Martie a. c. st. n. la 9 oare dimineața.

Care lectură este mai potrivită pentru copiii nostri? *Amicul Tinerimii*, revistă scrisă anume pentru nobilizarea caracterului tinerilor. Este în anul al doilea al existenței și cuprinde o materie foarte variată, instructivă și de petrecere și costă în abonament pe sfert de an numai 2 lei, anual lei 8. No. 1 al anului al II-lea a apărut la 1 Ianuarie 1904. Abonați deci copiii D-voastre la *Amicul Tinerimii* singura și întâia revistă pentru tinerime, ce apare la Tîrgul-Jîului sub direcțiunea D-lui I. Moisiu, directorul gimnasiului din T.-Jiu cu concursul mai multor profesori și oameni de litere și știință. Este o chestie foarte importantă lectura, ce trebuie să se dea copiilor. Părinții doresc, ca copiii lor să devină oameni instruiți și cinstiți. Instrucția singură nu e de ajuns pentru copii; trebuie tot odată să li se dea și o educație aleasă. Mulți părinți nu au în tot deauna timpul necesar a se ocupa mai de aproape de copiii lor. Din această cauză mulți copii fiind fără supraveghere apucă adeseori drumuri rele. Dacă însă părinții ar găsi mijloace de a preveni relele, în care copiii ar putea să dea, mulți copii nu s'ar strica și n'ar aduce adeseori rușine familiei lor. În toate țările civilizate s'a recunoscut de cătră toți oamenii de bine, că *lectura bună, aleasă și potrivită cu mîntea tinerilor*

este mijlocul cel mai bun și mai sigur de a îndrepta tinerimea pe drumuri bune, spre ținte nobile. Un mare învățat, Herder, a zis: „Adeseori o carte a format sau a stricat pe un om pentru întreaga lui viață“. Este deci datoria părinților, în prima linie, să desvoalte în copiii lor încă de timpuriu gustul de citire și a le da în mîni cărți bune. Morala unui popor—a supus un filosof francez—atîrnă de calitatea celor ce cetesce. O astfel de lectură aleasă se găsește în „*Amicul Tinerimii*“.

Nr. 4951 E ex 1903.

Licitațiune cu oferte

Vila diecesană din Băile-erculane se va esarenda începînd din anul curent pe 3, eventual și mai mulți, ani.

Cei-ce doresc a lua în arendă această vilă să-și subștearnă ofertele lor înscris la subsemnatul Consistoriu până la $\frac{21}{21}$ Martie 1904.

Se observă, că vila este provăzută și cu mobilieru, care încă se va lăsa în folosința arendașului.

Arendașul trebuie să fie în starea materială de a putea da garanță atât pentru regulata plătire a arenzii, cât și pentru mobilieru, ce îl primesce în folosință.

Drept aceea oferentii să arete în ofertul lor, că de ce avere nemîșcătoare dispun sau cât pot să depună la cassa diecesană cu garanță în hîrtii de valoare sau libel de depuneri.

Caransebeș, la 26 Februarie 1904

Consistoriul diecesan gr. ort. român.

Concurse

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala gr. ort. rom. din **Temeresci**, tractul Fagetului, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecesană“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu fundamental în bani gata 600 cor.
2. Paușal de lemne pentru persoana învățătorului 16 m.□ lemne în natură sau 80 cor.
3. Încălzirea salei de învățămînt 9 m.□, lemne în natură sau 48 cor.
4. Scripturistica 10 cor.
5. Adunarea generală 20 cor.
6. Pentru conferințele învățătoresci 10 cor.
7. Curatorul școalei 20 cor.
8. Cuartir liber în edificiul școalei.
9. Folosirea intravilanului de 400 m.□.
10. Folosirea extravilanului de 1200 m.□.
11. Dela înmormîntări cu liturgie 1 cor.
12. Dela înmormîntări fără liturgie 40 fil.

După pământul dat în folosința alesului învățătoriu, acesta are a purta sarcinile publice.

Alesul învățătoriu are a purta cantoratul în biserică și afară de biserică, mai departe are a purta

scripturistica în comitetul și sinodul parohial și a da ajutoriu la facerea socoților de cult.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați ca suplicile de concurs adresate comitetului parohial să le subștearnă Prea On. Oficiu protopresbiteral în Făget.

Pentru servicii prestate înainte de ocuparea postului din concurs comuna bisericească nu acordă alesului nici un emolument afară de cele înșirate aici.

Concurenții au a se presenta, cu încunoscînțarea protopresbiterului concerninte, în vre-o Duminecă sau serbătoare în st. biserică dar nici decum în ziua de alegere.

Din ședința comitetului parohial ținută la 13 Februarie 1904.

1—3 [13]

Comiteiul parohial

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* protopresbiter tractual.

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistoriu diecesan ddo 28 Ianuarie 1904 Nr. 344 Șc. ex 1904 pentru ocuparea postului învățătoresc dela școală gr. or. rom. din **Opațița**, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „*Foia Diecesană*“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 600 cor.
2. Pentru 8 metri de lemne în bani gata 40 cor. sau în natură.
3. Pentru scripturistică 12 cor.
4. Pentru purtarea agendelor comitetului și sinodului parohial, precum și pentru facerea socotelor de cult și bis. 12 cor.
5. Pentru participarea la adunarea generală a reuniunii învățătoresci și conferință 30 cor.
6. Dela înmormântări unde este poftit 1 cor.
7. 4 800 jugere pământ arătoriu cu dreptul de pășunc, având însă învățătorul a plăti dările recerute.
8. Cortel cu 2 chilli, cuină și cămară, o grădină intravilană de 400 stânjeni pătrați și o grădină estravilană de circa 800 stânjeni pătrați.

Dela concurenții la acest post se recere se poseadă clase gimnasiale, reale ori civile.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați, ca suplicile de concurs adresate comitetului parohial să le subștearnă Prea On. oficiu protopresbiteral în Buziaș. Alegendul învățătoriu este îndatorat a purta și cantoratul bisericesc.

Pentru servicii învățătoresci prestate înainte de ocuparea postului din concurs, comuna bisericească nu acordă alesului nici un emolument decât cele înșirate aci.

Concurenții au a se presenta, cu încunoscînțarea protopresbiterului concerninte în vre-o Duminecă sau serbătoare în st. biserică — însă numai odată și nici

decum în ziua de alegere — spre a-și arêta desteritate în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută la 7 Februarie 1904. 3--3 [12]

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa* protopresbiter.

Mulțămită publică.

Pentru participarea atât de număroasă la înmormântarea Mult iubitei și regretatei mame *Anca Marin*, fiindu-ne cu neputință a ne esprima mulțămita noastră fiecăruiia îndeosebi, ne rugăm, ca toate St. Doamne și Domni să primească profunda noastră mulțămită. Deasemenea mulțămim și corurilor, cari prin cântările lor au contribuit la rădicarea solemnității actului funebral.

Jalnica familie

Marin

Banca generală de asigurare mutuală

„TRANSYLVANIA“

Agenți neconsciențioși de la alte societăți respândesc știri neadeverate în contra băncii de asigurare „*Transsylvania*“.

Noi declarăm că acestea nu sunt decât manevre de concurență spre a depărta pe cei asigurați de la banca noastră. 3--3 [13]

„Librăria diecesană“

ca reprezentanță a băncii generale de asigurare „*Transsylvania*“ pentru raionul Garanseșului

Feriți-vă de falsificate!

IOSIF BARBU, Lugos

ofere

Vin roșu de Ménes

— pentru trebuințe bisericesci —

1 litru 80 cr. — Un butoiu de 4 litri 3 fl. 20 cr.

La cumpărări de 4 litri butoiul e gratis
Trimis franco cu poșta cu 36 cr. mai mult

Feriți-vă de falsificate!

Convocare.

Domnii, acționari ai societății comerciale pe acții „Prilipecana” din Prilipețiu se convoacă la

a III-a adunare generală ordinară,

carea se va ține în Prilipețiu la 28 Martie 1904 st. n. la 9 ore antemeridiane, în localitatea societății.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere pre anul al III-lea de gestiune 1903; decedere asupra bilanțului și darca absolutoriului, și mai alte propuneri a direcțiunii.

2. Alegerea membrilor în direcțiune pe un period de 3 ani, conform §-lui 34 din statute.

3. Esmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.

P. T. Domnii, cari nu ar putea lua parte la adunarea generală se binevoească a ne remite plenipotența alăturată.

Prilipețiu, la 2 Februarie 1904.

Erimie Borchescu

președintele societății.

Active	Contul bilanțului		Pasive		
	Corône	b.	Corône	b.	
Capital social restant	5556	60	Capital social în 1040 bucăți acții	10400	—
Cassa în număr	623	47	Fond de rezervă	421,58	
Mărfuri după inventar	2525	73	Venit curat din 1902	124,30	
Mobilier	694,80		Creditori	545	88
Descrierea a 10%	69,48	32	Venit curat	827	91
Debitori	2802	61		359	94
	12133	73		12133	73

Perderi	Contul de profit și pierderi		Profit		
	Corône	b.	Corône	b.	
Chiria casei	134	30	Profit dela mărfuri	1653	31
Chiria Mărfurilor	48	83	Interese	333	39
Contribuțiunea	160	41			
Spese diverse	153	74			
Salare	1060	—			
Descrierea de 10% dela mobile	69	48			
Venit curat	359	94			
	1986	70		1986	70

Prilipețiu, la 31 Decembre 1903.

Eremia Borchescu m. p.
președinte.

Chirilă Serbu m. p.
vice-președinte și contabil.

Nicolae Mataringa m. p.
secretariu.

Ilia Saberca m. p.
cassariu.

Vasiliu Dancea m. p.
membru în direcțiune.

Martin Sarva m. p.
membru suplent.

Subscrisul comitet am esaminat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Prilipețiu, la 2 Februarie 1904.

Dimitrie Șiuvețiu m. p.
președinte.

Ioane Dancea m. p.
membru.

Antoniou Saberca m. p.
membru.

Martin Fux m. p.
conducătoriu.

Simeon Mihoc m. p.
membru.

Am onoare a aduce la cunoștința M. O. Domni preoți și a M. St. învătători precum și a economilor, că mi-am mutat lucrătoria mea din ulița măcelarilor în casa mea proprie lângă fărbariul Nedici de lângă templul ovreesc. Precum până acum așa și în viitoriu voi stăruî, ca prin lucru bun și trainic să îndeplinesc mușterile mele.

Cred, că nu e superfluu să amintesc, că prin soliditatea și frumuseța lucrurilor mele la espoziția cooperativelor din România am obținut medaila de argint. Având în vedere, că de acum înainte voi avea casa proprie, voi putea efectui mai ieftin ori-ce lucru.

Cu tot respectul

George Marici

croitoriu de haine țerânesci

→ Caransebeș. ←

